

cestách pro žalovanou firmu, a to pravidelně, po největší část týdne. Při těchto jízdách se zástupci žalované firmy řídil vůz Karel H., který byl zaměstnancem této firmy, byl jí výhradně placen a dostával od žalované firmy při cestách s jejími obchodními zástupci zvláštní honorář 30 K denně. Za tohoto stavu věci nesejde na tom, zda zástupci žalované firmy musili Č-ova auta užívat, či zda si mohli pořídit jiné a zda jsou samostatnými obchodníky, či zaměstnanci firmy M. Rozhodující je, že zástupci měli žalovanou firmou tím, že tato platila stálého řidiče a že jim zjednala možnost používat určitého motorového vozidla, ulehčenu práci, která byla též prací pro firmu M., neboť zástupci cestovali jako zástupci žalované firmy. Poskytnutím řidiče se žalovaná firma účastnila provozu motorového vozidla, jehož vlastníkem jest Stanislav Č., ať již se to stalo ve smyslu ujednání se Stanislavem Č. (§ 863 obč. zák.) nebo bez zvláštního ujednání, pouze přijetím projevové ochoty se strany vlastníka. Na tom nic nemění, že zástupci platili Č., pokud se týče Marii Č., část provize z ujednaných obchodů. Rovněž je bez významu, zda snad bylo »ujednání«, na základě něhož užívala Č. auta žalovaná firma svými zástupci, pokud jde o smluvní vázanost pro Jaroslava Č., výhodné, takže tento mohl kdykoli užití auta odepřít. Jest tedy žalovanou firmu M. pokládati za provozovatelku motorového vozidla a odpovídá za způsobenou škodu solidárně s Karlem H. jako osobou, kterou připustila k provozu (§ 52 zákona čís. 81/1935 Sb. z. a n.).

#### Čís. 17515.

**Pozůstalostní řízení po zůstavitelích, zemřelých před 16. březnem 1939, kteří po zřízení Protektorátu byli by nabyli německé státní příslušnosti nebo cizozemské státní příslušnosti, jest podle § 8 nařízení o výkonu soudnictví v občanských věcech právních Protektorátu Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939 RGBI. I., str. 759, převést na příslušné německé soudy v Protektorátu.**

**To platí i v případě, má-li býti projednána pozůstalost co do substitučního jmění.**

(Rozh. ze dne 15. prosince 1939, R I 371/39.)

Zůstavitel Rudolf M., zemřelý dne 12. dubna 1880, zanechal poslední pořízení ze dne 9. srpna 1879, sepsané v jazyku německém. Největší část svého jmění zanechal své osvojené dceři Justině, narozené v r. 1869, které byla odevzdací listinou městského delegovaného okresního soudu pro Staré a Nové město v P. ze dne 14. prosince 1880 jako jediné přihlásivší se dědičce pozůstalost odevzdána. Část pozůstalostního jmění byla stižena fideikomisární substitucí. Justina M., provdaná F., vdova po vrchním zvěrolékaři v B., zemřela 23. října 1937. Podle spisu D. okresního soudu civilního pro B. byla národností německé. Rudolf M. byl nepochybně příslušníkem německého národa. Marie R., jež jest je-

dinou osvojenou dcerou Justiny F. se domáhá nyní vydání soudního deposita 40.000 K, jež pochází z pozůstalosti Rudolfa M. a byly vázány fideikomisární substituací. Při tom zastává názor, že její nárok je dán ustanovením prvního zůstavitele, poněvadž substituční jmění patří k pozůstalosti prvního zůstavitele, nikoliv předního dědice. Nižší soudy odkázaly navrhovatelku s jejím nárokem na pořad práva.

Nejvyšší soud odstoupil tuto právní věc příslušnému německému soudu.

### Důvody:

Podle § 1 č. 3 nařízení o výkonu soudnictví v občanských věcech právních v Protektorátu Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939, RGBl. I., str. 759, je německá soudní příslušnost ve věcech nesporného řízení odůvodněna, pokud podle předpisů německého práva je rozhodná státní příslušnost určité osoby pro použití práva a tato osoba není státním příslušníkem Protektorátu. Podle smyslu a účelu tohoto ustanovení lze je vykládati jen tak, že též pozůstalostní řízení po zůstavitelích, zemřelých před 16. březnem 1939, kteří po zřízení Protektorátu byli by nabyli německé státní příslušnosti nebo cizozemské státní příslušnosti, jest podle § 8 z moci úřední převést na příslušné německé soudy v Protektorátu. Vztahuje se tudíž příslušnost německých soudů také na tuto pozůstalostní věc. Bude proto na prvním soudě, aby úřední spisy o této převáděné věci právní odevzdal příslušnému německému úřadu.

### Čís. 17516.

**Zásada »rebus sic stantibus«, vytčená v § 936 obč. zák., platí i při smlouvách definitivních, obzvláště, jde-li o opětující se do budoucna posunutá vzájemná plnění, při nichž by bez použití této zásady nastal křiklavý nepoměr mezi vzájemným plněním obou stran.**

**Obec může za těchto podmínek zvýšiti ujednaný paušál za dodání vody. Vzepře-li se tomu druhá strana, musí se domáhati zvýšení paušálu žalobou. Takový nárok lze přiznati jen za dobu od podání žaloby.**

**Předpis § 1487 obč. zák. neplatí pro promlčení tohoto nároku.**

(Rozh. ze dne 15. prosince 1939, Rv I 612/39.)

Žalovaná strana jest knihovním vlastníkem arcibiskupského velkostatku v T. n. V. Žalující obec po řadu let a zejména od roku 1915 dodávala a dodává nepřetržitě tomuto velkostatku žalované strany ze svého vodovodu potřebnou vodu. Pokud její vodovod byl jednoduchý, to jest za světové války, byl odběr vody pro velkostatek žalované strany v T. stanoven paušální roční částkou 400 K. Po světové válce provedla žalující strana dvakráte výstavbu nového vodovodu, čímž se zvýšily odběr vody a její hodnota, což přišlo k dobru velkostatku žalované